

مصاحبه‌شونده: دکتر سیدتقی اخوان نیاکی

مصاحبه‌کننده: محمدتقی صالحی

تاریخ مصاحبه: ۸۴/۳/۲۳ و ۱۳۹۴/۹/۱۷

دانشکده: مهندسی صنایع

سال ورود: ۱۳۵۳

خلاصه‌ای از سوابق علمی و اجرایی خودتان را برای ما بیان کنید؟

در کنکوری که دانشگاه خودش، سوای کنکور سراسری، در سال ۱۳۵۳ برگزار کرد، پذیرفته شدم. آن موقع دانشگاه صنعتی، دانشگاه نوپایی و من در دوره‌ی هفتم صنایع و دوره نهم دانشگاه وارد شدم. در همین مدت کوتاه، دانشگاه خودش را نشان داده بود و بهمین دلیل، من هم شریف را انتخاب کردم. خب آن دوران دانشجویی، دوران خیلی خوبی بود که خیلی زود گذشت و وقتی می‌گذرد، آدم می‌فهمد که چه دوران خوبی بود. در آن دوران، اعتصابات در اوایل راه خود بود که خب، جنبه صنفی و غیره هم داشت ولی بالاخره رنگ و بوی سیاسی پیدا می‌کرد و سیاسی می‌شد. این اعتصابات ادامه پیدا کرد - کم و بیش - تا پیروزی انقلاب و من در بهمن ۵۸ فارغ‌التحصیل شدم و بعد به خدمت سربازی رفتم و در فنی مهندسی و در زمان جنگ خدمت کردم. در دوران آموزشی که در بروجرد برگزار شد استادهايمان می‌گفتند که این جنگ زیاد طول نمی‌کشد و ۲-۳ ماه بیشتر نمی‌شود، چون ما امکانات زیادی برای جنگیدن نداریم و نمی‌توانیم طولش بدهیم، که این ۲ ماه تبدیل به ۱۸ ماه شد و بعد هم ۶ ماه احتیاط. خلاصه در فنی مهندسی اهواز خدمت می‌کردم، لشکر ۹۲ زرهی و سال ۶۱ سربازی‌ام تمام شد و از شهریور آن سال تا اردیبهشت سال ۱۳۶۵ من در کارخانه کنتور سازی شهر صنعتی البرز قزوین، مشغول به کار شدم. بعد آگهی اعزام به خارج دانشجویان را در روزنامه دیدم و امتحان دادم و جزء دانشجویان اعزامی شدم که در رفت و آمد بین شهر صنعتی البرز و تهران بودم که تا وقتی که ویزا گرفتم و غیره و ذالک. فرزندمان هم در همان زمان بدنیا آمد که خب زندگی با بچه و درس، خیلی سخت بود، بطوریکه بعضی وقت‌ها می‌گفتم که خب، ما داشتیم زندگی‌مان را می‌کردیم و برای چه حالا پاشدیم و آمدیم تا درس بخوانیم. خلاصه سال ۶۷ فوق لیسانس‌ام را گرفتم و سال ۷۱ هم دکترایم را و بلافاصله نیز به ایران برگشتم و از خرداد ۱۳۷۱ تا کنون مشغول خدمتم. در

این مدت، حدود هفت سال معاون تحصیلات تکمیلی دانشکده و حدود ۷ سال رییس دانشکده مهندسی صنایع بودم.

نقش دانشگاه در جریانات بهمن ۵۷.

این دانشگاه لیدر بود، بیشتر فعالیت‌های ضد رژیم که انجام می‌شد در این دانشگاه بود. اولین مخالفت‌ها و اولین حرکت‌ها در مقابل سیاست‌های شاه از اینجا بود و یادم می‌آید، اولین تظاهرات هم از طرف استادان اینجا که تحصن کرده بودند و شب را هم اینجا خوابیده بودند، انجام شد. آن سال قرار بود دانشگاه به اصفهان انتقال پیدا کند.

به نظر شما چه ویژگی باعث ممتازی و عامل ماندگاری دانشگاه شریف شده است؟

یک مقداری و مقدار زیادش، من فکر می‌کنم بر می‌گردد به مدیریت دانشگاه مخصوصاً در دوره‌ی دکتر امین که اداره‌ی شورایی دانشگاه را بنیان گذاشتند. این طور که این مشکل را ما اعضای هیأت علمی الان داریم و حالا خودتان، خود اعضای هیأت علمی بیاید و نظر بدهید برای حل این مشکل، وقتی فکر جوان باشد، وقتی خرد جمعی حاکم باشد، وقتی که گرفتاری اقتصادی کمتر باشد، وقتی که همه تمام وقت باشند و مجاز نباشند که جای دیگر کار کنند و دیگر اینکه همه در کنار هم باشند و هر وقت لازم بود، ایده‌های بسیار خوبی می‌دادند و قوانین بسیار منظم و مرتبی در آن موقع تدوین شد و این شد که سیستم، وقتی از ریشه درست باشد، آن نهال و درخت بسیار بارور می‌شود و اثرات بسیار خوبی خواهد داشت و من فکر می‌کنم، الان هم این پتانسیل وجود دارد که برود به سمت شکوفایی. البته الان هم بهترین دانشگاه است که چون، من اینجا هستم نمی‌گویم اینجا مهمترین دانشگاه است، بلکه همه اذعان دارند. بطور مثال دانشجویانی که از دانشگاه‌های دیگر به دوره‌ی کارشناسی ارشد شریف می‌آیند، می‌گویند که اینجا اصلاً قابل مقایسه نیست با دانشگاه‌های دیگر ایران. یا فارغ‌التحصیل‌های ما که می‌روند خارج از کشور باز می‌گویند که مشخص است و هم این پتانسیل وجود دارد که این شاخص تر بشود با این نیروی جوان که در دانشگاه وجود دارد. یک مقدار اگر زمینه‌های اداری دانشگاه مناسب‌تر بشود و یک مقدار زمینه‌های معیشتی، مناسب‌تر بشود باز شکوفاتر خواهد شد.

عوامل دیگری اگر به ذهن شما می‌رسد، بطور مثال من یک مقداری آن را در ورودی‌های این سیستم می‌دانم، عوامل دیگر مثل امکانات و غیره؟

اگر یک سیستم خوب پایه‌گذاری بشود، هیچ چیزی نمی‌تواند آن را خراب کند. من عامل دیگر را در پیشکسوت‌های دانشگاه می‌دانم که زندگی‌شان را در این دانشگاه گذاشتند، پیشکسوت‌هایی که بودند و پیشکسوت‌هایی که هنوز هستند و می‌توان از تجربیات آنها استفاده کرد، پیشکسوت‌هایی که استخوان‌های دانشگاه هستند و راهنمایی‌هایی که اینها می‌کنند، خیلی می‌تواند در از بین رفتن مشکلات دانشگاه کمک بکند و دانشگاه را سر پا نگاه دارد.

تأثیر دانشگاه در نظام مدیریت اعم از آموزشی، سیاسی و غیره را چقدر می‌دانید؟

این هم خوب، خیلی واضح است که ما خیلی از مسئولین نظامان، فارغ‌التحصیل این دانشگاه هستند. متأسفانه تعدادی از فارغ‌التحصیلان خیلی خوب ما، بدلیل شرایط، نماندند. اگر می‌ماندند، این قضیه بیشتر نماد پیدا می‌کرد. ولی باز همان‌هایی که ماندند در هر رشته‌یی که هستند، چه کار مدیریتی، چه کار صنعتی، هر جا باشد شاخص هستند. چه آموزشی و چه اجرایی.

ارتباط شما با دانشجویان خود و هم‌همدوره‌ای‌هایتان چطور است؟

بطور اتفاقی که در این سمینارها و همایش‌ها، بعضی از هم‌دوره‌ای‌های خود که در داخل کشور هستند را می‌بینم. گاهی نیز آنهایی که در خارج کشور هستند به ما سر می‌زنند. ولی به طور کلی برنامه خاصی که مشخص باشد، نداریم.

با دانشجویان‌تان چطور؟

در مورد دانشجویان نیز قضیه به همین قرار است. اولین کلاسی که دانشجویان کارشناسی مهندسی صنایع با من دارند، یک کلاس ۷۰-۶۰ نفره احتمال است و بسیار پر جمعیت است و خوب کلاسی که ۷۰-۶۰ نفره هم باشد می‌طلبد که یک مقداری دیسپلین، ضوابط و مقررات و کنترل داشته باشد که اگر اینها را نداشته باشد از هم می‌پاشد. اکثر دانشجویانی که مرا می‌شناسند و این کلاس را بر می‌دارند، می‌گویند که این استاد بسیار جدی و سخت‌گیر است و از این حرف‌ها و خیلی‌ها که بعدها کلاس‌های بعدی را بر می‌دارند و بیشتر نزدیک می‌شویم، می‌گویند که ما اصلاً می‌ترسیم که بیائیم و با شما درس بگیریم و آن کلاس اول که در

ترم اول هم برگزار می‌شود؛ متأسفانه این حالت بد را ایجاد می‌کند بعد که درس برمی‌دارند، می‌بینند که خب، این طور نیست و کسانی که درس نمی‌گیرند، متأسفانه این احساس بد را دارند. یکی از کارهایی که من می‌کنم این است که من نام همه دانشجویانی که روزی با من درس داشته‌اند را در یک دفترچه ثبت می‌کنم. این دفترچه حاوی اطلاعاتی مانند نام و نام خانوادگی دانشجو، نام و شماره درس، نیمسال تحصیلی نمرات کویزها، امتحانات و نمره کارنامه دانشجویان است.

آیا روند فعالیت‌ها دانشگاه و سیستم جهت اهداف اولیه حرکت می‌کند و وضعیت فارغ‌التحصیلان در راستای اهداف اولیه تاسیس دانشگاه بوده و یا هست؟

تا حدودی بله. در مورد وضعیت فارغ‌التحصیلان باید بگویم که دانش‌آموختگان خوبی در مقطع کارشناسی داریم که با هر دانش‌آموخته دیگری در دنیا رقابت می‌کند. ولی متأسفانه به دلایل زیاد بسیاری از آنها ترجیح می‌دهند فعالیت‌های آینده خود را در خارج کشور ادامه دهند. به همین دلیل فارغ‌التحصیلان مقطع کارشناسی ارشد و به خصوص دکتری در سطح فارغ‌التحصیلان مقطع کارشناسی نیستند.

مهمترین اقدامات انجام شده توسط جنابعالی در دوره فعالیت خود در دانشگاه و تصدی مسئولیت دانشکده یا دانشگاه جهت پیشبرد امور و بهبود وضعیت چه بوده است؟

در مدتی که عهده دار معاونت تحصیلات تکمیلی دانشکده بودم دوره دکتری مهندسی صنایع با همکاری اعضای محترم هیئت علمی دانشکده در این دانشگاه آغاز به کار کرد. همینطور زمانی که رییس دانشکده بودم با همکاری دوستان و مخصوصاً مرحوم دکتر صفایه یک طبقه به طبقات ساختمان دانشکده اضافه شد. در حال حاضر دانشکده از کمبود فضا به شدت رنج می‌برد و باید فکری کرد.

در ابتدا با چه مسائل و چه مشکلاتی مواجه بودید؟

در اوایل اسخدام وضعیت معیشتی بسیار بد بود طوری که اگر قرار بود اجاره خانه می‌پرداختم آنگاه تقریباً نیمی از حقوق تقریباً ۲۵ هزار تومانی را باید برای این کار می‌دادم. ولی خوشبختانه در دوران تحصیل در خارج کشور با همکاری همسرم توانستیم ذخیره‌ای داشته باشیم تا خانه‌ای را به صورت مشارکتی اتباع

کنیم. ولی می شناسم تنی چند از فارغ التحصیلان خارج از کشور را که در آن زمان به ایران آمده بودند به همین دلیل که نیمی از حقوقشان را می بایست برای اجاره خانه می پرداختند نتوانستند در ایران بمانند.

نحوه فعالیت و همکاری اساتید در دانشکده را بفرمائید . از اساتید و همکارانی که دوره فعالیت خود برجستگی و خصوصیات ممتازی داشته و یا دارند و به عنوان الگو می باشند نام ببرید ؟
خوشبختانه در دانشکده مهندسی صنایع تقریباً همه همکاران حتی وقتی بیشتر از تمام وقتی در دانشکده دارند. به همین دلیل است که میز نهارخوری استادان همکاران دانشکده مهندسی هر روز بخش عمده ای از آنها را در بر دارد. استادان و همکاران بنده نیز همه خصوصاً ممتاز و برجستگی خاص خود را دارند.

سطح علمی فعلی دانشکده در مقایسه با دیگر دانشکده ها ؟ چگونه است امکانات موجود آزمایشگاهی و کمک آموزشی در مقایسه چگونه است؟

در مقایسه با سایر دانشکده های مهندسی صنایع ایران باید عرض کنم که با توجه به تعداد همکاران این دانشکده از موقعیت ممتازی چه در بخش پژوهشی و مخصوصاً در بخش آموزشی برخوردار است. همانطور که عرض کردم دانشکده از فضای فیزیکی نا کافی رنج می برد و به همین دلیل است که نه تنها دیگر قادر نیستیم تا برای اعضای جدید اتاق کار داشته باشیم بلکه امکانات موجود آزمایشگاهی و کمک آموزش کافی نیز نداریم.